

การประชุมสัมมนา “โครงการจัดทำยุทธศาสตร์การดำเนิน  
ความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้อง (Sister City) ในระดับจังหวัด  
หัวข้อ “บริบทของโลกปัจจุบันและนโยบายต่างประเทศ  
เพื่อส่งเสริมศักยภาพของจังหวัด



บรรยายโดย นายเชษฐพันธ์ มากสัมพันธ์  
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน  
กระทรวงการต่างประเทศ  
๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๑



# ร่างแผนแม่บทด้านการต่างประเทศของไทย ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

วิสัยทัศน์ การต่างประเทศไทยมีพลวัตและเอกภาพ ช่วยขับเคลื่อนให้ไทยเป็นประเทศพัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน



## Synergy | มีพลัง

การต่างประเทศ 5S/5มี

**เป้าหมาย**  
การต่างประเทศของไทยมีเอกภาพ โดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนและได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน

<b>กลยุทธ์ 7 ข้อ</b>		ส่งเสริมการบริหารจัดการและดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากร และมีธรรมาภิบาล	
	ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนสามารถร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไทยอย่างบูรณาการภายใต้กลไกการทูตประชาธิรัฐและการทูตสาธารณะ		นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานในทุกมิติและทุกระดับ
	พัฒนาบริการด้านการต่างประเทศแก่คนไทยให้มีความเป็นเลิศ		พัฒนาขีดความสามารถขององค์กรและบุคลากรด้านการต่างประเทศเพื่อดำเนินบทบาทเชิงรุก
	ใช้ประโยชน์จากกลไกการประชุมเพื่อร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างบูรณาการ		ขยายเครือข่าย Friends of Thailand ในต่างประเทศ

# การขับเคลื่อนนโยบายการต่างประเทศ

## กลไก

- กลไกการขับเคลื่อนที่เป็นทางการ (Track I) – G2G
- กลไกการขับเคลื่อนกึ่งทางการ (Track 1.5) - สมาคมมิตรภาพ
- กลไกการขับเคลื่อนที่ไม่เป็นทางการ (Track II) – ภาคเอกชน

## ระดับความสัมพันธ์

- ทวิภาคี
- อนุภูมิภาค
- พหุภาคี

## “การทูตประชารัฐ”

### บริบท

- สถานการณ์ภายนอกประเทศ
- สถานการณ์ภายในประเทศ
  - ภูมิรัฐศาสตร์
  - ภูมิเศรษฐศาสตร์
- ประชาคมอาเซียน
  - โลกาภิวัตน์

# บทบาทของภูมิภาค / จังหวัด ในการขับเคลื่อนนโยบายการต่างประเทศ



- Globalization / Regionalization / Localization
- “Think Globally, Act Locally”
- “เชื่อมไทยสู่โลก เชื่อมโลกสู่ไทย”
  - การประชุมเอกอัครราชทูตและกงสุลใหญ่ประจำประเทศเพื่อนบ้านกับผู้ว่าราชการจังหวัดชายแดน  
เมื่อวันที่ ๙-๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ (รายละเอียดใน slide ถัดไป)
  - SMEs / OTOP / Thai Festival / Business Matching

ในยุคโลกาภิวัตน์ ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและเศรษฐกิจโลก กระทรวงการต่างประเทศจึงมีภารกิจ “เชื่อมไทยสู่โลก และเชื่อมโลกสู่ไทย” ด้วยการส่งเสริมและเผยแพร่จุดแข็งและศักยภาพของไทยให้นานาประเทศได้รู้จัก เข้าใจ และมีความร่วมมือกับไทยในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นในด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม หรือการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับรัฐบาล ภาคเอกชน และประชาชน รวมทั้งการส่งเสริมให้ไทยมีบทบาทที่สร้างสรรค์และเป็นที่ยอมรับในเวทีโลก ในขณะเดียวกัน กระทรวงการต่างประเทศนำองค์ความรู้ มาตรฐานสากล แนวปฏิบัติที่ดีระหว่างประเทศมาเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทย ชี้ช่องทางและโอกาสทางเศรษฐกิจของไทยในต่างประเทศ ตลอดจนส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างไทยกับนานาประเทศ และพัฒนาความเชื่อมโยงทั้งในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และโลก



# ข้อเสนอจากการประชุมเอกอัครราชทูตและกงสุลใหญ่ประจำประเทศเพื่อนบ้าน กับผู้ว่าราชการจังหวัดชายแดน เมื่อวันที่ ๙ – ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

## กลไกการขับเคลื่อนนโยบายการต่างประเทศ

กลไกระดับชาติ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านต่างประเทศในระดับชาติ  
กลไกระดับกระทรวงฯ ที่ปรึกษาด้านการต่างประเทศประจำภาค  
กลไกระดับภูมิภาค

- คณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงาน “ความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้อง”
- ช่องทางประสานงานระหว่าง ออท. กับ ผวจ. ชายแดน อาทิ กลุ่ม LINE การประชุม Video Conference
- กิจกรรมของประชาชนและองค์กรที่มีใช้ภาครัฐ (track 1.5 และ track 2) อาทิ สมาคมมิตรภาพไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ภาคเอกชน/ภาควิชาการในจังหวัดและส่วนภูมิภาค สมาคมหอการค้าไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน
- กลุ่มงานความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและการจัดตั้งสำนักงานการต่างประเทศในระดับจังหวัดตามแนวชายแดน

# ความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องในประเทศต่าง ๆ

เมืองคู่แฝด (Twin Towns) – อังกฤษ ฝรั่งเศส อิตาลี รัสเซีย

เมืองพี่เมืองน้อง (Sister Cities) – สหรัฐอเมริกา

เมืองคู่มิตร (Partner/Partnership Town) – เยอรมนี โปแลนด์ เชค

**ไทย** – “การสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องให้หมายถึงความสัมพันธ์ที่อาจใช้ชื่อเรียกอื่นด้วย เช่น การสถาปนาความร่วมมือ เมืองคู่มิตร เมืองมิตรภาพ เมืองคู่แฝด เมืองฉันทมิตร เป็นต้น”

(ที่มา: (ร่าง) หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้อง)

# ความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้อง ในฐานะกลไกขับเคลื่อนนโยบายการต่างประเทศ



อดีต ยุโรปสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องกันอย่างกว้างขวางมายาวนาน เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านวัฒนธรรมและการค้า เมืองคู่แฝดที่เก่าแก่ที่สุด คือ เมือง Paderborn ของเยอรมนีกับเมือง Le Mans ของฝรั่งเศส ในปี ค.ศ. ๘๓๖

หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นเครื่องมือในการฟื้นฟูความสัมพันธ์หลังความขัดแย้ง และเป็นการแสดงเชิงสัญลักษณ์ของสันติภาพและการประนีประนอม อาทิ Coventry (อังกฤษ) กับ Dresden (เยอรมนี)

ตั้งแต่ช่วงประมาณปี ๒๐๐๐ เป็นต้นมา เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมธุรกิจและการค้า

## “Soft Power Diplomacy”

สหภาพยุโรป - ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๘๙ สหภาพยุโรป โดย European Commission (DG Education and Culture) ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับเมืองพี่เมืองน้องในยุโรปเป็นเครื่องมือในการสร้าง “European Identity”



# กลไกการขับเคลื่อนความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้อง ในประเทศต่าง ๆ

สหรัฐอเมริกา – Sister cities international (SCI)



**SisterCities**  
INTERNATIONAL  
Connect globally. Thrive locally.

ญี่ปุ่น – Council of Local Authorities for International Relations (CLAIR)



ออสเตรเลีย – Sister Cities Australia Inc. (SCA)



**SISTER CITIES**  
AUSTRALIA

สหภาพยุโรป - Council of European Municipalities and Regions (CEMR)



Local & Regional Europe  
L'Europe locale & régionale



# ความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องในต่างประเทศ

## กรณีศึกษา: ญี่ปุ่น



รัฐบาลญี่ปุ่นส่วนกลางมีนโยบายเสริมสร้างการเติบโตของท้องถิ่นญี่ปุ่น จึงสนับสนุนให้ท้องถิ่นญี่ปุ่นเริ่มมีปฏิสัมพันธ์เชิงรุกกับต่างประเทศมากขึ้น มีเป้าหมายหลัก

- เพื่อส่งออกผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น
- ส่งเสริมการลงทุนของบริษัทท้องถิ่นในต่างประเทศ และ
- ดึงดูดการท่องเที่ยวจากต่างประเทศ

โดยมีหน่วยงานของรัฐบาล โดยเฉพาะกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่นดำเนินการผลักดัน



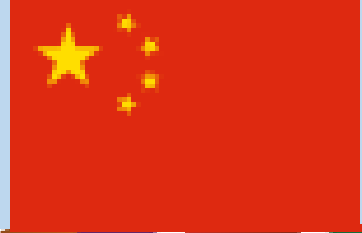
# ความตกลงเมืองพี่เมืองน้องระหว่างหน่วยงานไทย - ญี่ปุ่น (ต่อ)



	หน่วยงานไทย	หน่วยงานญี่ปุ่น
คตล.บ้านพี่เมืองน้อง (มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงเปิดร้านกาแฟใน รพ.Josai) (พ.ย. ๒๕๕๕)	อ.แม่สาย จ.เชียงราย	เมืองยูกิ จ.อิบะระกิ
คตล.บ้านพี่เมืองน้อง (ครอบครัวการค้า ท่องเที่ยว วัฒนธรรม) (ก.พ. ๒๕๕๖ -)	จ.เชียงใหม่	จ.ฮอกไกโด
คตล.บ้านพี่เมืองน้อง (พ.ค. ๒๕๕๑)	กทม.	เมืองยะชิโยะ จ.ชิบะ
คตล.บ้านพี่เมืองน้อง	กทม.	กรุงโตเกียว
คตล.บ้านพี่เมืองน้อง (ส.ค. ๒๕๓๒)	จ.เชียงใหม่	เมืองยูโอซุ จ.โทยามะ
คตล.บ้านพี่เมืองน้อง (พ.ย. ๒๕๓๕)	จ.เชียงใหม่	เทศบาลฮอนโจ จ.ไซตามะ
คตล.บ้านพี่เมืองน้อง (บั้งไฟ) (ม.ค. ๒๕๔๒)	อ.เมือง จ.ยโสธร	เทศบาลเมืองโยชิดะ เมืองจิจิบุ จ.ไซตามะ
คตล.บ้านพี่เมืองน้อง (อยู่ระหว่างดำเนินการ) (การพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตร อาหารและยา การสร้างความเข้มแข็งให้กับ SMEs และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว)	จ.พระนครศรีอยุธยา	จ.ชิสึโอะกะ
คตล.บ้านพี่เมืองน้อง (อยู่ระหว่างดำเนินการ) (การพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตร อาหารและยา การสร้างความเข้มแข็งให้กับ SMEs และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว)	จ.พระนครศรีอยุธยา	จ.ชิสึโอะกะ
คตล.บ้านพี่เมืองน้อง (อยู่ระหว่างดำเนินการ) (การพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตร อาหารและยา การสร้างความเข้มแข็งให้กับ SMEs และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว)	จ.พระนครศรีอยุธยา	จ.ชิสึโอะกะ
ความร่วมมือบ้านพี่เมืองน้องเนื่องจากความเชื่อมโยงทางประวัติศาสตร์	จ.พระนครศรีอยุธยา	จ.ชิสึโอะกะ / จ.เกียวโต (มีความประสงค์)

# ความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องในต่างประเทศ

กรณีศึกษา: จีน



## ประเภทของการสถาปนาความสัมพันธ์ ฯ

๑. เมืองพี่เมืองน้อง (Sister Cities)
๒. เมืองมิตรภาพ (Friendship Cities)
๓. เมืองที่มีความสัมพันธ์อันดี (Friendly Exchange Cities)

*ปัจจุบัน ไทยและจีนรับรองความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้อง (Sister Cities) เป็นรูปแบบเดียวที่เป็นทางการ*

จำนวนคู่ความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องระหว่างไทย - จีนในปัจจุบัน

มี ๔๒ คู่ที่ลงนามสถาปนาความสัมพันธ์แล้ว

มี ๑๐ คู่ที่ลงนามสถาปนาความสัมพันธ์แลกเปลี่ยนฉันมิตร/เมืองมิตรภาพ

มี ๔๐ คู่ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการเพื่อสถาปนาความสัมพันธ์



# ความคาดหวัง: การขับเคลื่อนนโยบายการต่างประเทศ ในระดับจังหวัด

แนวทางปฏิบัติในการสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้อง

“สมศักดิ์ศรี มีประโยชน์ และยั่งยืน”

- กลไกที่เป็นมากกว่าความสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์
- ความต่อเนื่องในนโยบายและการประสานงานอย่างมีบูรณาการ
- ผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม
- การติดตามผลที่เป็นระบบ



## กระทรวงการต่างประเทศ

---

[www.mfa.go.th](http://www.mfa.go.th)

 กระทรวงการต่างประเทศ

 @MFAThai

 mfa\_thailand

 mfa thailand